

Ved miljøskader på vandmiljø, beskyttede arter og naturtyper er hovedsigtet, at naturressourcerne og udnyttelsesmulighederne genoprettes, det vil sige føres tilbage til eller hen mod dens hidtidige tilstand. Genopretning skal ske ved hjælp af primære foranstaltninger. Det kan være ved, at den skadelige påvirkning, f.eks. en opstemning eller en forurening fjernes, eller at der genplantes træer for at fremskynde reetablering af et skovområde. Supplerende foranstaltninger skal gennemføres, hvis naturressourcen ikke kan genoprettes til hidtidig tilstand ved hjælp af de primære foranstaltninger. De skal med andre ord supplere de primære foranstaltninger, så samfundet samlet set råder over naturressourcer og udnyttelsesmuligheder svarende til, hvad man havde, før miljøskaden skete. Det kan være ved at etablere eller forbedre andre naturressourcer af samme art, enten på stedet eller et andet sted.

Derudover skal der kompenseres for det midlertidige tab ved kompenserende foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal kompensere samfundet for det tab af naturressourcer og udnyttelsesmuligheder, der sker i perioden fra en miljøskade er indtrådt, til naturressourcerne/udnyttelsesmulighederne er genoprettet. Det kan ske ved etablering eller forbedring af naturressourcer af samme eller sammenlignelig art på den skadede lokalitet eller et andet sted. Det kan ikke ske gennem økonomisk kompensation til borgere.

Afgørelsen af, hvad de supplerende og kompenserende foranstaltninger skal være, sker ved hjælp af såkaldte ækvivalensvurderinger. Ækvivalensvurderinger er en måde at omsætte naturressourcer og deres udnyttelsesmuligheder til enheder, der kan sammenlignes, så det kan beregnes, hvordan man erstatter tabte ressourcer med nye.

Hvis det ikke er muligt at anvende en ækvivalensvurderingsmetode, skal det statslige miljøcenter pege på en anden metode til at fastlægge de supplerende og kompenserende foranstaltninger.

Der henvises til bemærkningerne til forslag til miljøskadeloven, afsnit 1.2.3. og 2.4.

2.9. Anmodning om foranstaltninger og klageprocedure

Direktivet indeholder krav til de nationale myndigheders kompetencer som f.eks. hjemmel til at meddele påbud om undersøgelser og om forebyggende og afhjælpende foranstaltninger og ret til at foretage selvhjælpshandlinger. Der er i den sammenhæng krav til de kompetente myndigheders sagsbehandling, som f.eks. krav om høring.

Efter direktivet skal det under visse betingelser være muligt at rejse en sag for de kompetente myndig-

heder og at få prøvet de kompetente myndigheders afgørelser i forbindelse med behandlingen af sager om miljøskader eller overhængende fare for miljøskade. Ret til at rejse en sag og til prøvelse af de kompetente myndigheders afgørelser ved klage eller søgsmål tillægges efter direktivet ikke alene de, der er umiddelbart berørt af en miljøskade eller fare for en miljøskade, men også miljø- og naturorganisationer.

2.10. Kompetent myndighed

Direktivet stiller krav om, at der udpeges en kompetent myndighed til at fastslå, hvem der er den ansvarlige for miljøskaden eller den overhængende fare for en sådan miljøskade, og hvilken type af ansvarsgrundlag, der er tale om. I dette øjemed har den kompetente myndighed beføjelse til at påbyde den ansvarlige at foretage sin egen vurdering af skadens betydning og tilvejebringe alle nødvendige oplysninger og data.

Direktivet stiller også krav om, at der udpeges en kompetent myndighed til at afgøre, hvilke afhjælpende foranstaltninger der bør træffes. Disse regler fremgår af miljøskadeloven.

3. Systematikken i de to lovforslag

Miljøansvarsdirektivet foreslås som nævnt gennemført ved to lovforslag – dette forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og forskellige andre love og det samtidigt fremsatte forslag til en ny lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader – også kaldet miljøskadeloven.

Dette lovforslag indsætter i en lang række love på miljø- og naturområdet reglerne om, hvem der er den ansvarlige for en miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade forårsaget af erhvervsmæssige aktiviteter og på hvilket ansvarsgrundlag, og om den ansvarliges umiddelbare handlepligter, dvs. anmelde-, oplysnings- og forebyggelses/afværgepligter. Lovforslaget indeholder desuden regler om, hvem der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger, klageprocedure og om, hvem der er den kompetente myndighed. Disse love regulerer en sag om en mulig miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade indtil det tidspunkt i sagen, hvor de eksisterende tilsynsmyndigheder træffer afgørelse om, hvorvidt der er tale om en miljøskade eller en overhængende fare herfor, som skal behandles efter miljøskadeloven. Forud for afgørelsen om, at der er tale om en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, skal tilsynsmyndigheden (typisk en kommune) i en overgangsperiode indhente en bindende udtalelse fra miljøministeren (miljøcentret).